

Endeligt referat bestyrelsesmøde - økonomimøde

Udsendt 6. oktober 2023

Bestyrelsesmøde i Nationalparkbestyrelsen den 21. september 2023

Mødested: Esbjerg Kommune, Torvegade 74, 6700 Esbjerg, borgmesterens mødelokale 2. sal

Mødet fandt sted fra kl. **14.00 til 17.00.**

Deltagere:

Formand	Flemming Just	
Varde Kommune	Sandie Eis Ravn	
Esbjerg Kommune	Henning Ravn	
Fanø Kommune	Mille Renée Larsen	Afbud
Tønder Kommune	Karen Inger Refslund Andersen	
Danmarks Naturfredningsforening	Inger Jensen	
Friluftsrådet	Birgitte Looff Schmidt	
Dansk Ornitologisk Forening	Boris Schønfelt	
Digelagene	Morten Sextus	
Danmarks Jægerforbund	Jan Holm	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Simon Simonsen	
Landbrug & Fødevarer	Esther Hoftijzer	
Naturstyrelsen	Bent Rasmussen	Afbud
Nationalparkrådet	Anne Marie Ludvigsen	
Nationalparkrådet	Jens Lorenzen	
Nationalparksekretariatet	Peter Saabye Simonsen	
Nationalparksekretariatet	Marianne Thorlund Tølbøll	
Nationalparksekretariatet	Alette Houman Dyhrfeld (Referent)	

Punkter på dagsordenen:

Punkt 1 - Velkomst og godkendelse af dagsorden - Beslutningspunkt (5 min.)

Sagsfremstilling:

Flemming Just byder velkommen og dagsordenen godkendes.

Indstilling:

Nationalpark Vadehavets sekretariatet indstiller at bestyrelsen godkender dagsordenen.

Referat:

Flemming Just bød velkommen til mødet og orienterede om afbud. Peter Saabye Simonsen nævnte, at der kommer ny skovrider hos Naturstyrelsen Blåvandshuk, da Ulrik Lorenzen går på pension. Det bliver muligvis den nye skovrider, Peder Bach Thøgersen, som tiltræder bestyrelsen.

Flemming Just orienterede om, at der var udleveret en oversigt over møder i 2024, som ville blive drøftet sidst på mødet.

Beslutning:

- Bestyrelsen godkendte dagsordenen.

Punkt 2 - Introduktion til Nationalpark Vadehavet - hvad vi har og hvad vi vil - Orienteringspunkt (30 min.)

Sagsfremstilling:

Da mange bestyrelsesmedlemmer er nye, vil der være en introduktion til Nationalpark Vadehavet, herunder organisation, økonomi, lovgivningsrammer og hvorfor Vadehavet er så specielt, at det er udpeget til nationalpark og UNESCO Verdensarv. Vores seks indsatsområder introduceres, som afsæt for budgetdrøftelserne i pkt. 3 - 5.

Indstilling:

Nationalpark Vadehavets sekretariat indstiller at bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Referat:

Peter Saabye Simonsen orienterede om hvorfor nationalparkerne i sin tid var blevet etableret, om nationalparkens historie og hvorfor Vadehavet er så specielt samt det hidtidige arbejde. Nationalparkens arbejde hviler på nationalparkloven og bekendtgørelse om Nationalpark Vadehavet. Nationalparkerne har ingen myndighedsbeføjelser, men arbejder alene ud fra et frivillighedsprincip. Vi arbejder blandt andet med kultur, natur, oplevelser, formidling og understøttelse af udvikling af lokalsamfundet. I vores bekendtgørelse står, at Nationalpark Vadehavet skal bidrage til det trilaterale vadehavssamarbejde og vi er således den eneste nationalpark med internationale forpligtelser.

Nationalpark Vadehavet er den største af de fem danske nationalparker, på 1.459km², heraf godt 300 km² på land. En stor del af Nationalpark Vadehavet er udpeget til Verdensarv, et område der primært dækker den marine del af nationalparken.

Bestyrelsen består af 15 medlemmer og rådet af 31 medlemmer. Herudover er der 4 udvalg: natur-, kultur-, forsknings- og partnerudvalg. Peter Saabye Simonsen fremhævede de mange nationalparkpartnere, Vadehavets FormidlerForum samt vores undervisningsplatform MitVadehav.dk

Vadehavet har enestående universel værdi, fordi det er et af verdens vigtigste naturområder. Vi har tidevandet, uberørt landskab, fri dynamik og vi opfylder hele tre verdensarvskriterier. Vi har overfor UNESCO forpligtet os til at passe på området. Vi har 6 ud af de 9 lakseførende vandløb i Danmark, vi har snæblen, og Vadehavet binder 6,7 mio. tons 'blue carbon'. Vi har et ikonisk marsklandskab og et uerstatteligt kulturlandskab.

Hver nationalpark har en finanslovsbevilling på 8,5 mio. kr., og i 2023 en særbevilling på 1 mio. kr., herudover søger nationalparkerne projektmidler. Administrationsomkostninger må højst udgøre 2,5 mio. kr. af finanslovsbevillingen eller ca. 30% af finanslovsbevillingen. Simon Simonsen påpegede, at finanslovsbevillingen er reduceret i forhold til 2022 med 1 mio. kr.

Nationalpark Vadehavets grundlag for vores arbejde er verdensmål, lovgivning og vision.

Beslutning:

- Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

Punkt 3 – Redegørelses- og evalueringsrapport - Beslutningspunkt (30 min.)

Sagsfremstilling:

Sekretariatet vil fremlægge et forslag til redegørelses- og evalueringsrapport for den gældende nationalparkplan-periode, som efter mødet skal sendes til godkendelse hos Miljøministeren. Rapporten er ikke grafisk sat op (fotos, tekstbokse mv.). Det vil ske, når indholdet er godkendt. Bestyrelsen bedes kommentere på, forholde sig til rapporten og godkende rapporten, eventuelt med de anbefalinger til justeringer der fremkommer på mødet. Der er i rapporten indsat enkelte spørgsmål (side 9, 76 og 85) som bestyrelsesdiskussionen om evalueringsrapporten bedes svare på:

- Skal hele den kvalitative undersøgelse indgå i evalueringsrapporten som nu eller skal den komprimeres?
- Skal anbefalingerne fra den kvalitative undersøgelse indgå i evalueringsrapporten eller skal de fjernes og derefter indgå når vi udarbejder forslag til ny nationalpark-plan?
- Skal der tilføjes en konklusion til rapporten?
- Skal der tilføjes et sæt anbefalinger til rapporten?
- Mangler der noget i rapporten?
- Skal noget tages ud af rapporten?

Sekretariatet anbefaler, at der ikke skal være en konklusion og et sæt anbefalinger, ligesom anbefalinger fra den kvalitative undersøgelse med fordel kan tages ud. Argumenterne er: 1) rapporten er rigelig lang i forvejen, 2) de forskellige anbefalinger skal alligevel samles op når vi skal lave ny plan henover vinter/forår. Men sekretariatet anerkender, at nogle kan se tingene anderledes og vil kunne hævde, at rapporten ikke laver en omfattende opsamling af resultaterne af evalueringen og udmønter disse i en konklusion, ud over den meget korte konklusion i resuméet, hvorved læringen af redegørelse og evaluering måske ikke foldes helt ud. Sekretariatet kan uddybe erfaringerne fra vores sidste evalueringsrunde, såvel som erfaringer fra de andre nationalparker, hvor f.eks. NP Skjoldungernes Land har reduceret evalueringen mere end vi, mens NP Thy har foldet den mere ud.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at bestyrelsen drøfter og godkender rapporten.

Referat:

Flemming Just roste arbejdet i sekretariatet og bad Peter Saabye Simonsen fremlægge redegørelses- og evalueringsrapporten.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at det er lovbestemt, at vi skal redegøre og evaluere planperioden. Det gør man typisk i det næstsidste år i planperioden. Det skyldes, at vi skal have et debatoplæg til den nye plan i starten af 2024, så planen kan komme i høring, blive miljøvurderet og godkendt af Miljøministeren, så den ligger klar i slutningen af 2024. Redegørelse og evaluering anvendes i debatoplæg og den nye plan.

Evalueringen er foregået sådan, at bestyrelse og råd deltog i en workshop i maj, hvor de vurderede aktiviteterne på en skala fra 0 til 5 i forhold til opfyldelse. Sekretariatet har herudover selv bidraget med evaluering. Partnerne har deltaget i en undersøgelse, som også er indeholdt i planen, og der er inddraget en kvalitativ undersøgelse. Hertil kommer markedsundersøgelser og årsrapporter, ledelsesorienteringer mv.

Peter Saabye Simonsen spurgte bestyrelsen, om rapporten var forståelig. Det bekræftede Jan Holm og det var fint med resumeet i indledningen. Han foreslog, at anbefalingerne tages ud, da de låser bestyrelsen i forhold til den nye plan.

Boris Schønfeldt fandt den nem at forstå. Den kunne skæres til, men da det skal være et redskab til udarbejdelse af en ny plan, er længden fin. Han mente, ligesom Jan Holm, at anbefalingerne kunne tages ud.

Henning Ravn mente det var en omfattende rapport som gik meget i dybden. Han spurgte ind til hvad målfrielsen var vurderet på baggrund af. Peter Saabye Simonsen forklarede, at det beror på tal fra evalueringsworkshopen.

Simon Simonsen syntes det var interessant, at man havde grebet bolde ud over det man havde skrevet ind i planen. Han opfordrede til, at man tager anbefalingerne ud og bruger dem som bilag.

Sandie Eis Ravn opfordrede til, at de overordnede formalia er på plads og håber, at vi lever op til ministeriets krav. Hvis det ikke er et krav at anbefalingerne er med, kan de godt tages ud.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at der ikke er formelle krav til evalueringen og der derfor evalueres forskelligt i de fem nationalparker.

Anne Marie Ludvigsen påpegede, at det er et fint historisk dokument og længden er fin. Den er nem at gå til og længden afspejler mængden af aktiviteter.

Jens Lorenzen nævnte, at det var en form for forsøg, da bestyrelse og råd selv havde evalueret planen.

Flemming Just synes det er et rigtig godt dokument, som giver den nye bestyrelse et godt indblik i nationalparkens arbejde. Han roste metoden, som havde involveret både bestyrelse og råd i evalueringen. Flemming Just tilsluttede sig, at anbefalingerne bliver taget ud, da det er retrospektivt.

Flemming Just påpegede, at det er vigtigt, at vi arbejder på at gøre nationalparken mere kendt og det var interessant at se, at der var flere spændende opgaver og projekter, som ikke var planlagt, men som var

taget med. Flemming Just bad om, at kommentarer sendes til sekretariatet senest den 28. september kl. 12.

Bestyrelsen drøftede, om bidragsydere til den kvalitative undersøgelse skal indgå i rapporten. Der var argumenter både for og imod og en drøftelse af formålet med at de står i rapporten. Bestyrelsen kom frem til, at de ønsker at bidragsydere fremgår af rapporten.

Beslutning:

- Bestyrelsen besluttede at tage anbefalingerne ud.
- Bestyrelsen besluttede, at bidragsydere indskrives med navn.
- Eventuelle kommentarer sendes fra bestyrelsen til Peter Saabye Simonsen. Når evalueringen er redigeret og sat op, på baggrund af bidrag fra bestyrelsen inden 28. september, betragtes rapporten som færdig og godkendt. Den sender efterfølgende til bestyrelsen og ministeriet.

Bilag:

3.1 Udkast til redegørelse- og evalueringsrapport

Punkt 4 – Indflyvning: Nationalpark Vadehavets projekter i forhold til Nationalparkplanen som afsæt for budgetdrøftelse – de store linjer - Beslutningspunkt (15 min.)

Sagsfremstilling:

Evalueringsskæringsworkshoppen i maj gav svar på nogle ting og åbnede også for andre spørgsmål. Noget af det der kom frem, var, at for mange i bestyrelse og råd ikke ved hvad vi egentligt laver, eller måske mere præcist formuleret: Ikke har styr på hvad vi laver på de konkrete opgaver ud over de oftest omtalte aktiviteter f.eks. græsning, No-fence og prædation, mens f.eks. kultur og uddannelsesaktiviteter er mindre kendte. Evalueringen indikerer også, at en del af dette manglende kendskab kan skyldes, at vi har gang i mange (mindre) aktiviteter som ligner hinanden af navn og gavn, og at det, som også besluttet i strategien, måske vil være en fordel at fokusere på færre, større og prioriterede aktiviteter, så det bliver nemmere at overskue og kommunikere Nationalpark Vadehavets aktiviteter. Men også med den risiko, at vi taber relationer og interessenter på de mindre projekter, som vi ofte og med glæde indgår i. Hertil kommer, at reduktionen på Finansloven pr. 1. januar 2023 fremadrettet betyder 1 mio. kr. mindre i kassen svarende til næsten to fuldtidsstillinger. En fastholdelse af det nuværende aktivitetsniveau med tilhørende nødvendig bemanning kræver derfor en betydelig fundraising indsats. Det tager tid, som vil fragå gennemførelse af andre aktiviteter, herunder kerneaktiviteter i nationalpark-planen og skal indarbejdes i budgetterne. Det er en strategisk beslutning som bestyrelsen må tage med de deraf følgende konsekvenser.

Det er tidligere i bestyrelsen drøftet og besluttet at anvende den ekstra 1. mio. kr. i 2023 til fundraising og projektudvikling.

Med det afsæt vil vi tage budgetdrøftelserne.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at bestyrelsen beslutter de store linjer, herunder 1) om det er de større, fokuserede projekter vi har fokus på, 2) om nuværende bemandings- og aktivitetsniveau skal fortsættes, 3) der afsættes tid til fundraising med tilsvarende reduktion på andre aktiviteter og 4) at bevillingen på 1 mio. kr. anvendes til fundraising og projektudvikling.

Referat:

Peter Saabye Simonsen orienterede om, at vi i 2024 modtager en million mere end forventet på finansloven. Bestyrelsen har tidligere besluttet, at den skal bruges til projektudvikling og fundraising. Reduktionen i finanslovsbevillingen fra 1. januar 2023 betyder også, at vi fremover skal sikre endnu flere eksterne midler hvis vi vil holde aktivitetsniveauet. Ellers må der skæres i aktivitetsniveauet.

Simon Simonsen mente det var vigtigt at holde for øje, at hvert år ikke er ens. Den nye plan er hovedemnet i 2024, det er her der skal bruges kræfter og timer.

Peter Saabye Simonsen orienterede om, at rigtig mange mål i planen allerede er indfriet. Det giver tid nu og det næste år til at lave ny plan og fundraise. Vi får mange henvendelser om mindre projekter, men de mange små projekter betyder, at vi ikke får gang i de store og dermed ikke får gearet vores aktiviteter og midler. Der skal tages strategiske valg til den nye plan.

Birgitte Loeff Schmidt sagde, at det er vigtigt, at vi ser fremad og ikke bare kaster os over alle små projekter. Vi må investere tid til at søge midler i det kommende år. Lokalbefolkningen er stolte af vores projekter. Vi skal have store projekter, der kan holde os i live fremover.

Anne Marie Ludvigsen fortalte, at den første plan havde været meget ambitiøs. Vi kan ikke være overalt hele tiden. Det tager tid at etablere en nationalpark og der er løbende læring. Der skal være plads til både små og store projekter, men en afvejning og prioritering.

Jens Lorenzen påpegede, at der var en styrke ved de små lokale projekter, vi skal være i god samdrægtighed med lokalbefolkningen.

Jan Holm orienterede om, at eksempelvis prædationsprojektet, som er stort, har stor lokal forankring.

Boris Schønfeldt var imponeret af den mængde arbejde et sekretariat af den størrelse formår. Han så en fordel i de større projekter, som kan være med til at fastholde kompetencerne, arbejdet skal være motiverende.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at han har 3 medarbejdere, som han har seniorsamtaler med, så det kan også udfordre på sigt, at de kan gå ned i tid eller på pension.

Anne Marie Ludvigsen forklarede, at medarbejderne har et stort netværk, som er personligt. Det er vigtigt, at nogen bliver "kørt ind" i det netværk.

Simon Simonsen bakkede op om større projekter, men også fleksibilitet. Vi skal kunne tage imod projekter, når de opstår, på baggrund af en vurdering fra projekt til projekt.

Morten Sextus forklarede, at projektet ved Juvre, som ikke var en del af nationalpark-planen, men blev grebet af sekretariatet, har grebet om sig og har udviklet sig positivt.

Flemming Just bad bestyrelsen have for øje, hvad der skulle prioriteres fremover. Synlighed er her vigtig, her handler det om at lokalbefolkningen kan se os, og ser os som bidrager til lokal udvikling. Bestyrelsen skal beslutte, hvad de gerne vil være kendt for. Bestyrelsen kan få tættere samarbejde med kommunerne ved at hjælpe hinanden.

Karen Inger Refslund var enig i at samspil med kommunerne var positivt.

Henning Ravn var enig og orienterede om, at kommunerne og nationalparken allerede arbejder sammen og det er positivt.

Sandie Eis Ravn gjorde opmærksom på, at vi skal se på hvem der ejer arealerne og se på muligheder. Her kommer Naturstyrelsen også i spil, da de ejer store dele af arealerne.

Simon Simonsen fortalte, at det samme gælder Kystdirektoratet og gjorde opmærksom på, at de marine områder er det vi ved mindst om.

Flemming Just foreslog, at han og Peter Saabye Simonsen tager ud til kommunerne og undersøger muligheder for samarbejde.

Anne Marie Ludvigsen fortalte, at hun som projektleder i Tøndermarskinitiativet havde erfaret, at en af de vigtigste samarbejdspartnere havde været en faglig medarbejder fra Tønder Kommune og anså samarbejdet med kommunerne for vigtigt.

Birgitte Loeff Schmidt gjorde opmærksom på, at mange af Fanø Kommunes fremtidige projekter falder i god tråd med Nationalpark Vadehavets arbejde.

Bestyrelsen besluttede, at der skal lægges en strategi for deres arbejde.

Bestlutning:

Bestyrelsen besluttede følgende:

- Det nuværende bemandingsniveau fortsættes - med tid til fundraising - med tilsvarende reduktion på andre aktiviteter.
- Bevillingen på 1 mio. kr. anvendes til fundraising og projektudvikling.
- Der skal være en strategiproces primo 2024, som indarbejdes i den nye plan.

Punkt 5 –

Sagsfremstilling:

Indledningsvist fremlægges et regnskab år til dato for 2023, for at give bestyrelsen et billede af hvordan året er gået indtil videre. Det vil ske lidt mere uddybende end bestyrelsen almindeligvis har haft tid til på de foregående bestyrelsesmøder. Dernæst fremlægges budgetopfølgning på hvordan resten af regnskabsåret forventes at forløbe.

Bestyrelsen opfordres til at stille spørgsmål og diskutere regnskabet år til dato samt budgetopfølgningen for 2023.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller at bestyrelsen godkender budgetopfølgningen for 2023.

Referat:

Marianne Thorlund Tølbøll gennemgik regnskab år til dato og orienterede om, at budgettet fremover kommer til at se anderledes ud, da vi har fået nyt system.

Vi er ret præcise i vores budgetter og lever op til vores planer og aftaler. Vi har ikke forbrugt alle midler, men vi har et stort budget, da vi skal afslutte projektet 'Velkommen til Nationalpark Vadehavet', som har være forsinket af Covid19, tilladelser mv. Planen er, at vi kommer i mål i 2023. Evaluering og ny plan er store udgifter i 2023.

Marianne Thorlund Tølbøll orienterede om budgetopfølgning 2023. Hun orienterede om de enkelte indtægter og udgifter, herunder vores nye projekt 'VaBene', hvor vi er lead partner. Herudover forklarede hun, at vi bliver nødt til at have luft i budgettet til uforudsete udgifter.

Sandie Eis Ravn spurgte til julefrokosterne. Marianne Thorlund Tølbøll forklarede, at det er sekretariatets måde at takke for det store arbejde bestyrelse, råd, udvalg og frivillige bidrager med.

Sandie Eis Ravn spurgte om vi har en budgetramme indenfor hvilken vi kan ændre. Peter Saabye Simonsen forklarede, at budgettet er meget transparent og at vi ikke gør noget uden at bestyrelsen er indforstået med det.

Naturstyrelsen er vores samarbejdspartner og rådgiver i forhold til regnskab, budgetter mv. Vi skal levere regnskaber og budgetter kvartalsvis til Statens Administration. Vi har for nylig haft besøg af Rigsrevisionen som ville vide, hvad vi så af benspænd for vores arbejde som offentlig fond. En af nationalparkens udfordringer er, at vi ikke selv ejer arealer.

Flemming Just sammenfattede, at budgettet følges og det ser fint ud.

Beslutning:

- Bestyrelsen godkendte regnskab år til dato
- Bestyrelsen godkendte budgetopfølgningen for 2023.

Bilag:

5.1 Regnskab år til dato

5.2 Budgetopfølgning 2023

8

Punkt 6 - Økonomi – budget 2024-2027 – Beslutningspunkt (60 min.)

Sagsfremstilling:

Finansministeriet dikterer, at vi som statslig fond arbejder med 4-årige budgetter, hvor budgettet for det kommende år er detaljeret med angivelse af timeforbrug/projekt/medarbejder/måned og øvrige omkostninger samt indtægter, mens budgetterne for de efterfølgende tre år mere fremstår som rammebudgetter. Tidspunktet for indsendelse af budgetter er fremrykket mere end 1,5 måned over 8 år. Kravene til præcision i budgetlægningen, herunder at aktiviteterne gennemføres tidsmæssigt som anført i budgetterne, er også øget, eksempelvis kan vi ikke bare flytte økonomi og aktiviteter fra år til år og fra kvartal til kvartal, uagtet vi er en projektorganisation med stor dynamik i vores aktiviteter. Sekretariatet vil fremlægge et forslag til budget 2024-2027, som bestyrelsen skal beslutte. Fremlæggelsen vil foregå kronologisk med forslag til budget 2024, som vil blive gennemgået i forhold til vores seks indsatsområder med tilhørende konkrete aktiviteter. Derefter fremlægges sekretariatet budgetforslag for 2025-2027, som også vil blive gennemgået kronologisk og med afsæt i vores seks indsatsområder med konkrete aktiviteter. Budget og budgetberegninger for 2024 er, som nævnt, mere detaljerede end for de efterfølgende år.

Bestyrelsen opfordres til at stille spørgsmål og diskutere budgettet og gerne med øje for, om der er aktiviteter der skal/kan nedlægges næste år, eller de kommende år, eller der er aktiviteter der kræver flere

penge eller der er projekter vi skal have gennemført for i højere grad at opfylde nationalparkplanens intentioner.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller at bestyrelsen beslutter budget 2024-2027.

Referat:

Marianne Thorlund Tølbøll orienterede om budget 2024-2027, som var sat op i et nyt system og forklarede, at vi aldrig budgetterer med en indtægt uden en kontrakt.

Der er i 2024 omkring 4000 timer, der ikke er disponeret, så der er plads til projektudvikling.

Bevillingen for 2024 er på 8,5 mio. kr. Finanslovsforslaget er dog højere. Men stiger bevillingen ikke, får vi et underskud i 2027 på ca. 4 mio. kr. Så enten skal der skæres, så budgettet går i nul, eller også skal der hentes eksterne midler.

Boris Schønfeldt spurgte, om man havde undersøgt hvorfor der ikke er ålegræs i Vadehavet mere, inden man går i gang med et projekt?

Peter Saabye Simonsen forklarede, at man er ved at undersøge, om man kan plante ålegræs i Vadehavet.

Flemming Just fortalte, at han og Henning Ravn havde gennemgået budgettet sammen med sekretariatet og gav udtryk for, at budgettet ser betryggende ud og der er styr på tingene. Han anbefalede, at budgettet blev godkendt, men at man ser på hvordan man løfter budgettet fremover.

Sandie Eis Ravn bakkede Flemming Just op i den betragtning, da der er medarbejderressourcer til fondsansøgninger.

Flemming Just forklarede, at årlige lønforhandlinger foregår på forskellige måder både i Naturstyrelsen og i Danmarks Nationalparker. Han bad Peter Saabye Simonsen forklare nærmere.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at vi ikke har haft lønforhandlinger i Nationalpark Vadehavet tidligere, da vi har haft resultatløse med et kollektivt mål og personlige mål. Bestyrelsen havde dog besluttet, da man stod overfor en reduktion på finansloven og aftalen ikke længere havde samme effekt, at afskaffe puljen. Peter Saabye Simonsen gennemgik kort hvordan de øvrige nationalparker og Naturstyrelsen håndterer lønforhandlinger. Nationalpark Vadehavet har 5-6 faglige organisationer, så det bliver en tidskrævende proces og han håber, at nationalparkerne kan få en ensartet måde at forhandle løn på.

Flemming Just forklarede, at der er 2 niveauer, medarbejder og chef. Han mente ikke, at bestyrelsen skal forholde sig til medarbejderniveauet.

Sandie Eis Ravn opfordrede til at man udskød beslutningen til et senere møde, hvor medarbejderne ikke var til stede. Hun undrede sig over, at man ikke har ny løn i staten.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at lønforhandlingsbeløbet skal ind i budgettet, hvorfor modellen skulle afklares i de store linjer. Man kan vælge at fordele beløbet kollektivt eller give større puljer til enkelte medarbejdere.

Jens Lorenzen gjorde opmærksom på, at beløbet, der skal fordeles, er så lille, at det ikke kan bære en masse forhandlinger med mange fagforeninger, og opfordrede til, at det var nationalparkchefen der fordelte pengene. Jens Lorenzen foreslog, at nationalparkchefens lønforhold aftales mellem formand,

næstformand og nationalparkchef. Dette var formand og næstformand enige i og bekræftede, at lønforhandlinger bliver transparente og at bestyrelsen orienteres.

Flemming Just forklarede, at der er formandsforummøde mellem nationalparkerne mandag, hvor han vil tage emnet op.

Bestyrelsen besluttede at godkende rammen på 1-1,2 %.

Sandie Eis Ravn foreslog, at lønforhandlinger tages op på et kommende møde og at medarbejderne ikke er til stede.

Beslutning:

- Bestyrelsen besluttede budget 2024-2027.
- Bestyrelsen besluttede, at der afsættes midler til lønforhandlinger.

Bilag:

6.1 Budgetforslag 2024-2027

6.2 Oplæg til årlige lønforhandlinger

Punkt 7 – Nyt fra sekretariatet – Orienteringspunkt (10 min.)

Sagsfremstilling:

Der vil under dette punkt være en kort orientering fra sekretariatet med afsæt i ledelsesorienteringen og mulighed for at spørge ind til samme ledelsesorientering.

10

Indstilling:

Sekretariatet indstiller at bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Referat:

Sandie Eis Ravn spurgte hvad der var sket i forhold til Wilddrone projektet. Peter Saabye Simonsen forklarede kort, at der havde været møde på Mandø og henviste til Xenia Salomonsens opslag på Facebook:

"I denne uge mødes forskere, PhD studerende og konsortium partnere fra Europa og Afrika for at drøfte det EU støttet forskningsprojektet "Wilddrone". Tirsdag blev brugt på ekskursion til Vadehavsområdet, nærmere bestemt Vadehavscentret og Mandø. Dagen begyndte med at Nationalparkchef Peter Saabye Simonsen og Nationalpark Vadehavets Naturkonsulent, Xenia Salomonsen, gav deltagerne en introduktion af hvad Nationalparken er og et indblik i nogle af de mange projekter og aktiviteter Nationalparken arbejder med, hvor fokus netop er på beskyttelse af områdets værdifulde og sårbare natur.

Deltagerne havde mange og relevante spørgsmål, bl.a. om, hvordan droner i fremtiden vil kunne bruges i naturbevarelse i Vadehavet.

Om formiddagen kørte gruppen til Mandø, hvor chef for Vadehavscentret, Klaus Melbye, gav en præsentation af området samt et indblik i hvilke udfordringer Vadehavscentret som udbydere af guidede ture har.

Vejret viste sig fra sin "friske" side, hvilket betød at dronen blev hjemme, men det gav samtidigt deltagerne indblik i de udfordringer der også er ved brugen af teknologien. Humøret var højt og alle deltagere fik en rigtig god dag og en masse viden med hjem.

Wilddrone projektet er under SDU og du kan læse mere om projektet her:

<https://wilddrone.eu/>

Beslutning:

- Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

Bilag:

7.1 Ledelsesorientering

Punkt 8 – Eventuelt – Orienteringspunkt (5 min)

Sagsfremstilling:

Bestyrelsen har her mulighed for at komme med meddelelser.

Referat:

Flemming Just bad bestyrelsen gennemgå møderækken 2024 for at justere den. Bestyrelsen justerede datoerne, som vil blive endeligt godkendt på mødet i december.

Esther Hoftijzer fortalte, at i forbindelse med et sti-projekt i Ribemarsken havde Ribe Lokalforsamling været på tur og havde gået på hendes jord, uden at hun var orienteret. Hun opfordrede til, at hvis lokalrådet vil lave en trampesti, skal de spørge lodsejerne. Nationalparken var nævnt i projektet og lodsejerne var ikke orienteret om besøget. Flemming Just opfordrede Esther Hoftijzer til at kontakte Ribe Lokalforsamling.

Flemming Just orienterede om status på et muligt testcenter for havvindmøller. Han havde været til møde på Christiansborg og tirsdag den 26. september er der debat med Danmarks Naturfredningsforening, Sebastian Klein og lokalt valgte folketingspolitikere.

Peter Saabye Simonsen forklarede, at der er flere der leverer støjberegninger på vindmøller, men når vi ikke har en kravsspecifikation, kan vi ikke få lavet målinger. Foreningen Gernok har fået en specialist til at lave støjmåling i Hirtshals, på møller der er mindre end dem de vil sætte op ved Vadehavet. Der er en bredspektret støj og en lavfrekvent støj. Disse målinger er tegnet ind på et kort, som viser området ved Ballum, hvor man peger på at placere et testcenter. Vi kan ikke få de tekniske specifikationer, men det ser ud til, at møllerne kommer til at forstyrre langt mere end man er sat i udsigt, hvis tallene fra Hirtshals holder.

Morten Sextus spurgte om vi har forelagt det for forsvaret?

Peter Saabye Simonsen forklarede, at forsvaret allerede har afvist området nord for dæmningen. Morten Sextus påpegede, at området syd for dæmningen er et klægudgravningsområde.

Flemming Just forklarede, at de vil påpege støjproblemerne overfor politikerne. Det er DTU der er driftsherre. Der er to områder – Ballum Enge og Ribemarsken - i spil. Det afgørende er, at forsvarsministeriet har afvist Ribemarsken som en mulighed, men embedsværket er ikke begejstrede for

nogen af områderne og de påpeger lavbundsjordproblematikken med deraf følgende erstatningssager til dem der har lavet aftaler, som så skal gå om.

Der var opmærksomhed på, at det er folk uden lokalkendskab og viden der skal tage beslutningen. Vi afventer en folketingsbeslutning medio oktober, hvorfor Nationalpark Vadehavet ønsker at gøre opmærksom på problematikken hurtigst muligt, da det ser ud til, at Ballummarsken stadig er i spil.

Flemming Just orienterede om, at ringborgene netop er udpeget til Verdensarv, og her har Vesthimmerlands Kommune indstillet, at der ikke må opstilles vindmøller i en 20 kilometers afstand til Aggersborg for at beskytte de landskabelige værdier omkring ringborgen.

Flemming Just takkede for et godt møde.